

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISE SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 6.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 34.

Šibenik, 8. rujna 1923.

God. III.

Putem potpunom uspjehu.

Povlačeći paralelu između netom minula dva velebna kongresa: Euharistijskog u Zagrebu i V. katoličkog u Ljubljani; zapazimo jednu važnu činjenicu: da nam jedan i drugi kongres pokazuje duboku religioznu svijest hrvatskog i slovenskog naroda, ali, da se ona Hrvata ne ispoljava onako dosljedno u našem javnom životu, kao ona braće Slovenaca.

Protivnici vjere i katoličke crkve redovito su nam uspjeli sugerirati, da je naš narod postao apatičan prema vjeri, da je antireligiozan, te smo puštali, da ga razni demagozi izrabljuju, ne vjerujući, da bi naš rad u katoličkom pokretu i katoličkoj akciji mogao imati uspjeha. Danas pak, kada nas zadnje manifestacije uvjeriše o dubokoj religioznoj svijesti našeg naroda, pokušavaju i opet oni isti, koji nas uvjeriše o neuspjehu našeg nastojanja na polju katoličke akcije, da nam sugeriraju, kako nema toga, tko bi u našem narodu mogao pokolebati vjeru otaca naših, te da je prema tome katolički pokret i katolička akcija suvišna. Tomu na žalost, nastojanju neprijatelja katoličke akcije nasjedaju često puta mnogi, inače dobri katolici, te ih vidimo skrštenih ruku i indiferentne nad požrtvovnim radom malog broja ljudi, koji snose vas rad u katoličkom pokretu. Da umire svoju savjest i od sebe otklone sumnju nesimpatija za katoličku akciju, služe se argumentima od ovih istaknutim, i ističu kako možemo biti zadovoljni uspjehom euharistijskog kongresa. Da, s uspjehom vanjske strane, ali i mi katolici Hrvati moramo jedan put znati, da u današnje doba organizacije, vanjske manifestacije u stvari znače veoma malo, a da je glavna snaga, svake grupe bilo kulturne, socijalne ili religiozne u organizaciji. Prošla su vremena tobožnje dobrohotnosti odlučujućih faktora za katoličku crkvu, čemu je i opet bilo svrha, da ovu izrabu u svoje svrhe, i mi, koji danas ispovjedamo načela katoličke crkve u javnom životu, moramo se uzdati u svoju snagu, snagu naših istomišljenika, a ti su, kako smo vidjeli pri euh. kongresu naš narod. Ovu snagu skupiti, koncentrirati, da dosljedno nastupa u svakom koraku našeg javnog života, znači put potpunom uspjehu.

U našem katoličkom pokretu taj je put označen. Mi imamo organizaciju kulturnu, prosvjetnu, socijalnu, ekonomsku i političku, koje mogu, da obuhvate sve grane našeg javnog života, kako bi katolici bili što jedinstveniji, ne samo u vanjskom manifestiranju svojih načela, nego i u realnom nastojanju, da se javni život kreće u pravcu katoličkih načela. To nam je potrebno osobito danas kada našem narodu više nego ikada treba nastojanja i rada u tim granama naroda

dnog života, ako ne ćemo, da bude pregažen, oстане u kolu nekulturnih i zaostalih naroda.

Politička akcija katoličkog pokreta, koja se vodi u Hrvatskoj Pučkoj Stranci nije sama za se, već kao jedan ogranak katoličke akcije, ima da na najodlučnijem forumu javnog života, u parlamentu, provodi, osigurava u zakonodavstvu, upravi, ono, što se radi i postizava u kulturnom, prosvjetnom i socijalnom ogranku katoličke akcije. Prema tome naša politička akcija nije sebi svrhom, već sredstvo za oživotvorenje naših ostalih nastojanja. Zaziranje od nje znači zaziranje od katoličke akcije uopće, te ne bi smjelo ni jednog laika, osvjedočenog katolika ili svećenika biti, koji u njoj ne bi aktivno sudjelovao ili radio na njezinom uspjehu. Uspjeh političke akcije sam već po sebi znatno djeluje i na uspjeh kulturne, socijalne ili koje druge akcije, koja s njima ide uporedo, posve jednako, kao što na uspjeh jedne političke akcije, odlučno djeluje uspjeh drugih akcija, koje s njom idu usporedo.

To baš vidimo najbolje kod V. katoličkog kongresa u Ljubljani, te znamo, da nema te sile, koja bi danas mogla učiniti prodor među katolike Slovence. Kao takvi oni su jedinstveni u svim svojim nastojanjima, i njihov rad bilježi zamjerne uspjehe u svim granama javnog života.

Usporedimo li nas, sa Slovencima, vidimo da kod nas nije tako, i da bi

Potpuna zapuštenost naše luke.

Od oslobođenja Šibenika od talijanske okupacije nije se ništa poduzelo za preuređenje naše obale, niti uopće za popravak postojećeg pristaništa, koje se danomice ruši i propada. U našu luku pristaju veliki parobrodi za krcanje bauxita i drva, te ako se nastavi sistematskim zapuštenjem naše luke, doskora parobrodi ne će imati gdje da pristanu.

Jedini gat, uz koji pristaju osobito putnički parobrodi, nalazi se u rasulu. Počeo je, da se ruši na jednom kraju, ali se odmah nije pristupilo popravku, pa se danas ruši sa sviju strana. Uz taj gat je pristao parobrod sa Nj. Veličanstvom našom kraljicom, što najbolje dokazuje njegovu potrebu i važnost. Ipak se nitko ne miče, da se popravi, što se sa malim troškom dade popraviti. Svakodnevnim propadanjem trošak se povećava, te na koncu, ne poduzme li se odmah što za popravak, trebat će hiljade, da ga se kako tako uredi.

Čitali smo nazad nekoliko dana, da je vlada odredila 30 milijuna dinara za uređenje Boko Kotorske. U investicionom zajmu bio je pak predviđen znatan iznos za uređenje šiben-

sutra, uza sav uspjeh euharistijskog kongresa, kada bi se prohtjelo g. Radiću, sve tekovine katolika došle u pitanje.

Mnogi katolici u tomu nalaze opravdanje za svoje nedosljedno držanje, pa ističu, kako mi moramo biti po svim strankama i društvima, da svojim prisustvom osujetimo ili otupimo eventualne napadaje na katolike i katoličku crkvu. Ali, koliko je takav uspjeh dvojen, toliko je na štetu načela stvari, koji se hoće sa polovičnošću zaštititi. Stvar, koju želimo takovim našim držanjem pomoći, ne može, da se učvrsti, postavi na zdrave temelje i uvjek je u dvojbi i neizvjesnosti, ovisna od raspoloženja ovoga ili onoga prvaka te stranke ili društva. Radi toga, a uspjeha naše katoličke stvari, katolici se moraju riješiti polovičnosti i neustrašivo istupati za svoje uvjerenje. Ne istupati, da svoje protivnike vrijeđaju i izazivaju, već da svojim istupanjem za katoličku stvar u katoličkoj akciji pokažu svoju jedinstvenost i time istoj osiguravaju potpuni uspjeh. Potpuni uspjeh katoličke stvari u našem narodu, znači ujedno potpuni uspjeh naše narodne stvari. Kulturnom, prosvjetnom i socijalnom akcijom katoličkog pokreta dobiva naš narod najzdravije uvjete za oživotvorenje svojih ekonomskih i političkih nastojanja, koja se opet najbolje pokrivaju sa političkom akcijom katoličkog pokreta u Hrvatskoj Pučkoj Stranci.

Prema tome znađe svaki Hrvat-katolik, koji put vodi našem potpunom kulturnom i političkom uspjehu.

Što je izričito i u zakonu spomenuto. Dosad se međutim u Šibeniku nije potrošilo niti pare. Kamo su dakle pošli novci određeni za uređenje naše luke? Svake godine predviđena je pak u budžetu svota potrebna za najnužnije lučke popravke. Uza sve to, ništa se za našu luku ne preduzima, nego se pušta, da i ono, što je od prije bilo, propada na štetu našeg grada. To nije na manju štetu i same države, jer još malo, pa će naša luka doći u takovo stanje, da u njoj ne će moći pristati veći parobrod. Gledajući stanje naše luke i gata, čovjek se mora sramiti radi nemara i nerazumjevanja organa, koji su pozvani, da bdiju nad državnom imovinom i da se ova ne zapušta i uništava.

Mi po stoti put protestiramo proti sustavnom zapuštanju naše luke, proti rušenju onoga, što je postojalo i što još postoji. Skrajno je više vrijeme, da se pozvani maknu i da se napokom pristupi toli potrebnom i hitnom uređenju naše luke, da se pristupi toli potrebnim popravcima i spriječi daljno propadanje naše obale.

ŠIBENIK, 8. rujna.

Očekivanja, koja su se polagala u odlazak Radića u inozemstvo i njegov dotjecaj sa engleskim političarima, pokazala su se varava. Jednako je utvrđeno, da Radić nije pošao u inozemstvo iz osjećaja koristi za svoj narod, već iz bojazni za svoju glavu, čemu je najbolji dokaz, da je sobom poveo gospodu, a neposredno iza toga, da su pokušali početi u inozemstvu njegova dva zeta i kćeri. Kada je narod u Banovini doznao za pravi razlog odlaska Radićeva u inozemstvo, razumljivo je, da je ostao razočaran, i počeo uvidati, kako nije dostojan narodnog povjerenja onaj, koji svoj narod ostavlja u najodsudnijem času.

Pregovori između radikala i Slovenske ljudske stranke ostali su bez uspjeha, tako, da je predstavnik radikala Ljuba Jovanović bio prisiljen dementirati, da je uopće bilo kakovih pregovora. Dr. Korošec je kazao, da se između njegove stranke i radikala nije radilo o pregovorima, nego o razgovorima, budući se pregovori mogu voditi samo sa opunomoćenim predstavnicima jedne stranke, a to ni jedan nije bio za radikalnu stranku od one gospode, s kojima se on razgovarao. Gosp. dr. Korošec se dobro sjeća prevare radikala sa Markovim protokolom, a nije toliko naivan političar, da će se dati od radikala prevarii kao Radić.

Naš delegat u Savezu Naroda izjavio je, ako se u sadašnjem sporu između Grčke i Italije bude prema velikim silama primjenjivalo drugo pravilo, nego li to propisuje Savez naroda, koje je u ostalom prema malim narodima najstrože primjenjeno, da će u tom slučaju jugoslavenska delegacija napustiti Ženevu.

Odlaskom Radića iz domovine nastalo je veliko komešanje u strankama Hrvatskog Bloka. Poznati vode Hrvatske Zajednice dr. Drinković, dr. Šurmin i dr. Dežman posvema napuštaju Radićevu politiku i rade na osnutku nove stranke, koja bi nastojala, da provede kompromis sa Beogradom. Veći dio Hrvatske Zajednice još ostaje uz Radićevu politiku, nadajući se, da će raspadom Radićeve stranke veći dio njegovih pristaha privući sebi. Za to međutim imaju slabe šanse, budući po svim krajevima Slavonije razočaranje nad Radićem ide u prilog vodama Pučke Stranke g. Stjepana Barića i dra Janka Šimraka, za koje je poznato, da iz straha pred bombama, kojima im se je prijetilo, nijesu ostavili parlamenat, kako je Radić ostavio Zagreb, gdje je bio u još manjoj pogibelji, već su još borbenije i jače ustajali na obranu prava svoga hrvatskog naroda.

Znakovi rasulu demokratske stranke bivaju sve očiti. Neposredno iza izbora prestalo je izlaziti glavno glasilo demokratske stranke „Demokratija“, koja je zastupala umjereniju struju u demokratskoj stranci tako, da se drži, da je to želio sam Svetozar Pribičević, koji je nepomirljiv protivnik sporazuma između Srba i Hrvata. On je međutim uz velike žrtve uzdržavao „Riječ“ u Zagrebu, da truje naše međusobne odnose na čemu je on gradio svoju političku reputaciju.

Imamo prijestolonasljednika.

U četvrtak, u 2 sata i 55 časa Njezino Veličanstvo Kraljica Marija sretno je povila mladoga kraljevića. Odmah po porođaju izvršeno je znamenovanje nad mladim kraljevićem, te mu je nadjenuto ime Stevan.

Kada se je saznalo za radostan događaj u kraljevskom dvoru, krenuli su u dvor predsjednik Narodne Skupštine Ljuba Jovanović te ministri Velizar Janković i Perić, pa su odmah prema statutima Dvora i odredbi Ustava sastavili ovaj protokol: „Potpisani pozvani od Nj. Vel. Kralja Srba, Hrvata i Slovenaca Aleksandra I. da prisustvuju porođaju Nj. Vel. Kraljice

Sada na koncu stižu vijesti, da prestaje i „Riječ“ izlaziti, jer je upala u dug od jedan milijon dinara, koga neće da podmiri ni Slavenska Banka ni Južostampa, iz koje su izbačeni demokratski zastupnici Wilder i Budisavljević. Radi se međutim na tomu, da bi „Riječ“ prešla u ruke radikala, te bi kao takova, provela li se ova transakcija, prosljedila životom, buduć su fondovi radikala bogatiji. Simptomatični pojavi raspada nekad velike demokratske stranke.

Marije sastali su se u Kraljevskom Dvoru 6. septembra 1923. i uvjerali se, da je Nj. Vel. Kraljica Marija, supruga Kralja Aleksandra I., rodila muško živo dijete jutros 6. septembra 1923. u 2.55 sati. Za potvrđenje ova sastavljen je i potpisan ovaj akt u Dvoru Nj. Vel. Kralja u Beogradu. Predsjednik Narodne Skupštine Jovanović, zamjenik ministra predsjednika Janković i ministar pravde Perić“.

Nad ovim radosnim događajem veselje je na Dvoru i u narodu neopisivo. Sprema se velika amnestija političkih i drugih krivaca.

Slavlje katoličke misli u Ljubljani.

Od 25. do 28. kolovoza bio je u Ljubljani V. slovenski katolički kongres. Prvi je to kongres poslije rata i prvi u našoj državi. Ovaj kongres je pokazao svim prijateljima i neprijateljima katolicizma veliku preporodnu snagu i silni napredak katolicizma u Sloveniji na svim područjima duševne i materijalne kulture baš u doba razornog djelovanja rata i poratnih nesređenih prilika na svim područjima društvenog života. Pokazao je bjelodano svima, kako je jedini katolicizam potpuno dorastao, da sretno i uspješno riješi sve vjersko-čudoredne i socijalno-ekonomske probleme sadašnjosti. Ovako uspjeli kongres mogla je da priredi samo dobro organizovana katolička Slovenija. To je zbilja bila veličanstvena manifestacija i slavlje

katoličke misli te izložba i smotra uzorno izgrađene organizacije katoličke Slovenije.

Kongres je bio vrlo brojno posjećen. Vanredan je bio odaziv iz svih mjesta Slovenije, a lijepo su bili zastupani i ostali krajevi naše Jugoslavije, pak i mi iz Šibenika. Bilo je i delegata westfalskih, američkih i primorskih Slovenaca, te Čeha, Francuza i Engleza. Na kongres je došao i papinski nuncij msgr. Pellegrinetti, koji je s velikim zanimanjem i veseljem pratio čitavi tok kongresa, a s njim korporativno i sav jugoslavenski episkopat. Kongres je svojom prisutnošću počastio i sam kralj Njeg. Vel. Aleksandar u pratnji kneza Arsena Karadordjevića, ministra dvora Jankovića, zamjenika min. predsjednika dra Ve-

lizara Jankovića i predsjednika Nar. Skupštine Ljube Jovanovića te tim uveličao ovo katoličko slavlje, a i na svoje je oči uvjerio, kako je živa katolička svijest u Sloveniji te kako katolicizam posjeduje silnu životnu snagu za procvat i napredak zajedničke nam države. Tom prigodom među raznim deputacijama primio je na poklon i deputaciju Jugoslavenske Orlovske Sveze, s kojom se dulje zadržao u razgovoru interesirajući se za stanje i napredak naše orlovske organizacije. I ako je ovaj kongres slijedio neposredno iza zagrebačkog euharističnog kongresa računna se, da mu ja prisustvovalo preko 100.000 naroda.

Kongres je započeo u subotu 25. kolovoza dobro posjećen zborovanjima slov. katoličkog daštva: sveučilištaraca, srednjoškolaca i srednjoškolski. Dašlo tom prigodom očitovale svoju nepokolebljivu vjernost Crkvi i vjeri te čvrstu volju, da u svojim redovima goji što dublji vjerski život, kao i izmijenilo misli, kako da se što bolje i ozbiljnije pripravi za vode, učitelje i prosvjetitelje svog naroda te kako bi što više doprinijelo oživotvorenju Čirilo-Metodske ideje, koja ide za tim, da svi slavenski narodi budu jedno u kršćanskoj ljubavi i slozi. Toga dana je zborovalo i katoličko učiteljstvo brojno udruženo u „Slomšekovoj Svezi“, koje se usprkos raznim šikanacijama i progonima ne, koji javno očitovati i braniti svoje duboko katoličko uvjerenje i ljubav prema svom narodu te odlučnu volju, da slavensku djecu odgajaju u katoličkom duhu. U dupkom punoj dvorani „Ljudskog (pučkog) doma“ zborovalo je katoličko radništvo, kojemu su govorili prvaci dr. A. Gosar i F. Terseglav o kršćanskom socijalizmu. U subotu je održan i prvi ženski kat. kongres u prostranoj dvorani Hotela „Union“, koji je bio vrlo dobro posjećen ne samo od kat. žena i djevojaka iz grada, nego i sa sela, što je osobito važno i utješno. Sve su se jednodušno odlučile izjavile za kršćanski uzgoj djece, nerazdruživost braka i za aktivno i pasivno žensko pravo glasa. Održana su još razna

vrio aktualna predavanja većinom od seoskih djevojaka, n. pr. o socijalnom radu žene, o širenju trijeznosti, o ženi kao domaćici, o ženi-radnici, o kršćanskoj ženi, o ženi i dobrotvornosti, o djevojačkoj časti i ponosu, o ženskom izbornom pravu, o ženi-majci, o modi, o neudatima, o zaštiti nezakonite djece.

Nedjelja je bila više namijenjena manifestaciji katoličke misli. Poslije kišovitih dana vrijeme je baš izvršno poslužilo. Uz slavljenje svih gradskih zvona, gruvanje popova i svirku glazbe već rano jutro počela se vrstati veelebnna povorka, koja se oko 7 sati uputila glavnim gradskim ulicama do Kongresnog Trga, kamo je stigla u uzornom redu tek oko 10 sati. U svečanij ovoj povorci učestvovalo je 40-50.000 učesnika, koji su pjevanjem raznih katoličkih i rodoljubnih pjesama i oduševljenim poklicima dali oduška svom katoličkom i rodoljubnom osvjedočenju, a preko 50.000 je bilo gledaoca, koji su se u gustim špalirima svrstali duž čitavog puta. Tog dana pohrlilo je u Ljubljani iz čitave Slovenije sve što katolički osjeća, da javno, manifestira svoje katoličko osvjedočenje. To je bila vjerna slika dobro oranizovane katoličke Slovenije; za svaku dobu, za svaki stalež, za sve grane društvenog života posebna organizacija. U povorci je osobito pozornost na se svraćalo 3000 Orlova i 2000 Orlica u odočama sa svojim krasnim zastavama, 14 glazba, brojne najraznolikije slovenske narodne nošnje, znatno odaslanstvo goričkih i primorskih Slovenaca, konjanici, biciklisti i krasno urešena kola.

Na Konpresnom Trgu je bila svečana sv. Misa, koju je očitao papinski nuncij msgr. Pellegrinetti. Pod njom je pjevalo 1300 pjevača, dok joj je prisustvovalo preko 80.000 naroda. Iza sv. Mise slijedila je skupna posveta čitave Slovenije presv. Srcu Isusovom, koju je obavio obljubljeni ljubljanski knez-biskup dr. Jeglič.

Zatim je bilo manifestaciono zborovanje, na komu su govorili baš lijepo i iz dna duše svih prisutnih dr Breje

.. PODLISTAK ..

Rezolucije euhar. kongresa.

(Nastavak.)

III. Obnova kršćanskog života po Euharistiji.

9. S velikom žalošću priznaje prvi opći euharistijski kongres u Zagrebu, da je čudoredni život u nas zadnjih godina oslabio, i čvrsto naglašuje, da nam je potrebna ozbiljna obnovazvor je duhovne obnove presv. oltarski Sakrament. Bez njega nema kršćanskog života. Zato euharistijski kongres svečano poziva sve, da dođu na ovo preobilno vrelo milosti, da u sv. misi, božanskoj žrtvi pomirnici, postignu milosrđe Božje, a u sv. pričesti nadu lijeka svojim ranama i snage za krepostan život. Tu će crpsti mladež čistoću i skromnost, supruzi bračnu vjernost i ljubav, roditelji pažrtvovnost i odlučnost prama djeci, djeca poslušnost i zahvalnost prama roditeljima. Tu će svi postići jakost da obuzdaju sebičnost i svladaju nemumjerenu težnju za blagom i uživanjem. Kod zajedničkog oltara Božjeg i zajedničke gozbe nebeske naći će sav narod slogu i jedinstvo. U presv. Sakramentu dobit će i milost, da ostane vjeran i ođan sv. Crkvi katoličkoj i njezinu svećenstvu.

10. Euharistijski kongres živo želi,

da bi hrvatski katolički narod ispunio veliku težnju Božanskog Spasitelja, koji hoće da se često s nama sjedini u sv. pričesti. Ovu je težnju Isusovu jasno protumačio već prije 17 godina Pio X. blage uspomene te izjavio, da se mogu svi kršćani i svaki dan pričestiti, kad im je savjest čista od teškoga grijeha te imaju pravu nakanu prama sudu svog ispovjednika, a svima je veoma preporučio čestu pa i svagdanju sv. pričest. Nažalost moramo priznati, da se hrvatski narod općenito slabo odazvao ovom pozivu sv. oca pape i zaostao za drugim katoličkim narodima, u kojim česta, pa i svagdanja sv. pričest krasno cvate.

Zato euharistijski kongres moli duhovne pastire, da bi često pozivali narod na sv. pričest, roditelje molimo, da bi pustili djecu što ranije k ovoj sv. pričesti, kako je sv. stolica odredila, a poslije neka ih marljivo vode k stolu Gospodnjemu, da bi dječija srca prije osvojio Spasitelj nego grijeh. A sve Hrvate katolike molimo, da bi revnim primanjem ovog božanskog vijeka obnovili vjerski život cijeloga naroda.

11. Naše crkve treba da su dostojan hram euharistijskom Spasitelju i ugodan dom vjernicima. Stoga će hrvatski narod rado pomoći svojim duhovnim pastirima i velikodušno žrtvovali da se crkve obnove i uredi, da bude crkveno pjevanje lijepo i po-

božno i sve što spada na službu Božju, dostojno i sjajno. Ali prije svega neka vlada u crkvi iskrena pobožnost, a srce vjernika neka bude čist hram Božji, u koji će Isus rado dolaziti.

12. Jednu važnu točku duhovne obnove moramo osobito istaknuti. Ružni se običaji psovke i kletve ne samo ne umanjuju, nego se sve više šire. Kako je tužno, što se hrvatski jezik, koji ima Boga hvaliti, na koji se polaže presv. Tijelo Isusovo usuđuje pogrdivati najveće svetinje! Kako ova opačina nagrduje naš narod pred Bogom i pred svijetom! Euharistijski kongres zove sve Hrvate dobre volje na odrešitu borbu protiv psovke i kletve. No uvjereni smo, da će ova borba samo onda uspjati, ako svi u svom krugu, osobito ugledni ljudi, odlučno pa i javno ustanu protiv ove opačine. Neka nitko ne propusti ljubezno opomenut one, koji psuju i proklinju, pa ako to ne koristi, treba ih oštro ukoriti. To je naročito dužnost gospodarara i gospodarica prema ukućanima, roditelja prama djeci i onih, koji vrše javne službe prama puku. A pred presv. Otajstvom molit ćemo se usrdno, neka milosrdni Bog ne kazni narod radi tolikih psovaka i kletva, a grješnicima neka udijeli milost, da se obrate.

Provedba obnove.

13. Za preporod hrvatskoga katoličkoga naroda sasvim je potrebno,

da se revni katolici čvrsto udruže. Sva su katolička udruženja zvana da suzbijaju vjersko nehanjstvo i probude katoličku svijest i katolički život. Ali euharistijski kongres navlastito preporuča ona vjerska društva, koja najviše odgovaraju našem vremenu, koja se naime odlikuju čvrstom organizacijom, dobrim duhom, lijepim primjermom i apostolskim radom svojih članova, a koja je sv. stolica od vjeka i napose u zadnje doba često preporučila. To su osobito Treći redovi i Marijine kongregacije. Njihova je velika zadaća u naše vrijeme da prožuru hrvatski narod katoličkim duhom i životom, napose da primjermom i poticanjem promaknu često primanje sv. pričesti, te se bore protiv psovke i kletve i svake nečudorednosti.

14. Katolički narod dobro znade, da mu je presv. oltarski Sakrament izvor svih milosti i sigurno sredstvo za unutarnju obnovu. A da bude ova obnovatrajna i potpuna, odlučujemo, da ćemo odsela stalno držati euharistijske kongrese na različitim mjestima naše domovine. Stoga molimo presvijetle naše biskupe, da izaberu stalni odbor, koji će u sporazumu s njima priređivati ove kongrese i nastojati, da se rezolucije euharistijskih kongresa izvrše. A sada ćemo ponijeti velike misli i odluke ovog prvog općeg kongresa širom cijele domovine, da svuda zavlada euharistijski kralj Isus Krist!

o sreći i ponosu kat. kršćanina te advokat dr. Lesković o predmetu: Vjersko-čudoredni uzgoj-cilj katoličkog sastanka. Prisutni su ih često prekidali oduševljenim i burnim odobravanjem.

Popodne su bile razne pobožnosti po pojedinim crkvama za razne staze, a u 4 sata javni orlovski nastup na novom Stadionu. Nastupilo je 3.000 Orlova i oko 1.000 Orlica, dok je gledalaca bilo preko 40.000. Orlovi i Orlice već su bili pobrali simpatije svih učesnika kat. kongresa uspjelom akademijom, koju su u subotu večer priredili u dramskom kazalištu. No u nedjelju popodne sve su zadivili i ugodno iznenadili tako velikim brojem vježbača i vjebačica, njihovim impozantnim nastupom na vježbalištu, preciznim izvođenjem prostih i simboličkih vježbi, te nadasve smionim i savršenim vježbama na raznim spravama, kao i raznim vrlo lijepo kombiniranim orlovskim skupinama.

Ponedjeljak i utorak bio je posvećen vijećanjima u pojedinim odsjecima, školskom, za narodnu prosvjetu, za znanost i umjetnost, za vjersko-čudorednu obnovu, za socijalna i crkvenopolitička, politička i narodna pitanja te dvama svećanim zborovanjima. Na svima ovim vijećanjima i zborovanjima predavali su, odnosno govorili ponajbolji slovenski stručnjaci tako, da nema skoro nijednog aktuelnijeg socijalno-kulturnog pitanja, koje nije dotaknuto i prema njemu zauzeto stanovište. Osobita je pažnja posvećena socijalno-prosvjetnom radu u današnjim prilikama. Za pojedina područja društvenog života odglasane su brojne rezolucije, koje su plod dugog i dubokog promišljanja te žive debate, koja se na vijećanjima razvila iz svakog predavanja. U njima su određene smjernice za budući rad oko vjerskog, kulturnog i gospodarskog procvata katoličke Slovenije. Značajna i odlučna je bila zaključna riječ ljubljanskog biskupa dra Jegliča, koji je izrazio svoje veselje i zadovoljstvo nad tako vječnim uspjehom ovoga kongresa te pozvao sve na novi, ustrajni rad, da se svi zaključujući, sve rezolucije provedu u život, jer će „samo tada biti budućnost naša“.

Peti slovenski katolički kongres je potpuno uspio: katoličku je svijest Slovenaca još bolje utvrdio te zacrtao jasne i spasonosne smjernice rada za još sretniju budućnost. Iza njega će se katolički pokret među braćom Slovencima još jače razmahati, a s njima rame uz rame radit ćemo i mi Hrvati oko procvata našega katoličkog pokreta, kako smo se vezali i obećali na zadnjoj pozdravnoj večeri kongresa. Obilni Božiji blagoslov pak neka prati naš i njihov rad! — ar. —

Naši dopisi.

Tijesno, 25. kolovoza.

Naše mjesto broji oko 3.000 duša u kakvih 400 obitelji od kojih veliki dio ove godine nije imao kruha u kući. Bijeda i nevolja u narodu vlada velika, a nema gdje korice kruha izbiti, da se prehrani. Putevi i ceste su nam razrovane, skoro neprohodne, a niko za sve to ne mari, nikoga glava ne boli. Čuje se, da se po drugim općinama popravljaju ceste i putevi uz neku naplatu, a kod nas se na to i ne misli. Nadležne bi vlasti morale uočiti ovo žalosno stanje, u kojem se nalazi pučanstvo našeg mjesta, i dati mu neke zarade. I jaruge su sredinom Dazline neuredne, te bi naše mjesto od toga moglo imati silne štete, kao i prošle godine, ne predusretne li se tome. Pokrajinski

Upravi je to točno poznato, ali bez koristi i ona kao da ne čuje za naše jade, kao da je se potpuno ništa ne tiče nevolja našeg naroda. Ova je nevolja pomorskim štrajkom još i povećana. Saobraćaja sa Šibenikom nemamo nikakova, a ono malo preko manjih lada, skupčano je sa velikom pogibelji i dangubom. Da nevolja bude još veća, namjerili smo se na divnog našeg općinskog upravitelja, koji te naše jade još više povećava svojim žandarskim postupkom. Osoran je i bezobziran prema nevinom narodu, a svojim pouzanicima ide na ruku, djeleći im općinsko zemljište na obali. U upravljanju je općine samovoljan te bez obzira na svoj privremeni položaj, definitivno namješta nove činovnike, ne po sposobnosti, već po svojim ličnim simpatijama.

Za vas ovaj postupak znala je Pokrajinska Uprava, ali nije ništa poduzela. Mi se nadamo, da će sada novi Veliki Župan poći u susret narodu, i nastojati, da koliko se bude moglo ovaj kraj izbavi iz opisanih neprilika, među kojima se nalazi i naša neprilika u osobi općinskog upravitelja.

Iz vanjskog svijeta.

Sukob između Italije i Grčke radi umorstva talijanske komisije pri razgraničenju između Grčke i Albanije, došao je dotle, da je Italija okupirala grčki otok Krk, i još dva tri manja otočića uz ovaj. Drži se, da Italija ovako bezobzirno postupa prema jednom malom narodu na Balkanu, prije nego se je uopće dokazala krivica Grčke, da oživotvori davni san svoga imperijalizma, da se ugužjezi na Balkanu, zauzećem Krka i južnog dijela Albanije. Time bi Italija bila gospodarica jadranskog mora, a ujedno bi se domogla velikih petrolejskih izvora između albanskih gradova Elbasana i Valone. Akcija Italije, izgleda, ne će imati uspjeha, budući je ostala osamljena u ovom svom imperialističkom koraku. Neuspjeh ovog koraka talijanskog imperijalizma mogao bi djelovati i na položaj Mussolini-a, radi čega neki vaši politički krugovi očekuju, da bi Mussolini mogao popustiti i u riječkom pitanju, koje je u ostalom po nas već nepovoljno riješeno.

Strašni potres u Japanu. Zadržanih dana osjetio se je silni potres u okolici izumrlog vulkana Fuji, a potom i u cijelom Japanu, tako da su ga osjetili i seismografi u našoj državi. Najteže je nastradao japanski glavni grad Tokio i grad Jokohama, koji su većim dijelom razrušeni i uništeni od požara. Računa se, da je ukupni broj žrtava u cijelom Japanu od ovog potresa oko 300.000. duša.

Savjetska Rusija nastoji, da uspostavi diplomatske veze sa svim europskim vlastima. To joj je više manje dosada pošlo za rukom, te konačno hoće, da uredi diplomatske odnose i sa našom državom. U tu svrhu bile su u Beograd došle ruske delegacije, ali do sada nije bilo uspjeha. Međutim se javlja pokret među ruskim izbjeglicama za povratak u domovinu te ih je već preko 10.000. ostavilo našu državu.

Daskalov ubijen. Bivši bugarski poslanik u Pragu a jedini ozbiljni zamjenik Stambuliskoga i protivnik novog režima u Bugarskoj, Rajko Daskalov, ubijen je u Pragu. Ubojica je Bugariju uhvaćen, pa je priznao, da je izveo atentat iz političkih razloga.

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampil

Književnost.

„Knjižnica narodnoga preporeda“ izdala je kao prvi svezak svojih edicija knjigu: *Petar Grgec: Temelji društva*. Sadržaj je ovaj: *Pojedinac i društvo*. I. Teško osamljenu. II. Život u društvu — izvor napretka. III. Diobara. IV. Staleži. Njihova sebičnost i uzajamnost. — *Obitelj i dom*. — I. Krvava prošlost. II. Svetinje naših djedova. III. Osnovi obitelji i doma. IV. Potomstvo, zavičaj i domovina. — *Duševni i tjelesni rad*. I. Nepovjerenje u intelektualce. II. Školovanje današnje inteligencije. Krivi računi. IV. Uzajamnost između duševnih i tjelesnih radnika. — *Kapitalistička i zadrugarška misao*. I. Trajlava obrana kapitalizma. II. Kapitalizam vodi u ropstvo. III. Svakomu svoje! IV. Zadrugarstvo i prepored čovječanstva. Knjižarska je cijena Din. 12.50. — (s poštarinom 1 Din. više). *Narudžbe prima Uprava Knjižnice narodnoga preporeda. Zagreb, Mihanovićeva ul. 2.*

Franjo Weiss: Euharistija, život i duša naša. Uredništvo je primilo ovu lijepu knjižicu, u kojoj je živim stilom istaknuta važnost sv. Euharistije za naše doba. Knjižica ima ova poglavlja: Uvod. — I. Posljedna Isusova želja. II. Životna želja naše duše. III. Vapaj našega doba. IV. Brigada naše crkve. Preporučamo ovo savremeno djelo, koje je izdala Jugosl. kat. dačka liga u Zagrebu. Cijena 5. dinara.

Kalendar Srca Isusova i Marijina za god. 1924. Upravo je izišao ovaj lijepi i ukusno opremljeni kalendar sa biranim sadržajem. Naručuje se: Glasnik Srca Isusova. Zagreb, Palmotičeva ul. 31. Preporučamo.

Nova „Danica“. Izišao je i ovaj objavljeni kalendar hrvatskoga naroda za god. 1924. „Danica“ ovaj put sadrži krasno štivo, što u pjesmama, što u pripovjesticama, a urešena je sa 44. lijepe slike. Cijena „Danice“ je za nečlanove društva sv. Jeronima 10 din., a za članove 5 din. Tko hoće, može uz „Danicu“ dobiti još 3. druge nove knjige, koje je izdalo Društvo sv. Jeronima, pa skupa sa „Danicom“ stoje za nečlanove 24 din., a za članove 12 dinara. Naručuje se kod Društva sv. Jeronima u Zagrebu.

Gradske vijesti.

Blagdan Bl. Nikole Tavelića šibenčanina. U nedjelju 2. ov. m. bio je blagdan Bl. Nikole Tavelića, šibeničkog građanina. U 5. sati po podne bila je gradom lijepa procesija sa slikom sveca. Ulice, kojima je procesija prolazila bile su iskičene zastavama i šagovima.

Lična vijest. U petak povratio se je sa puta naš presvj. biskup Dr. J. Mileta.

Biskupsko dačko sjemenište otvara se početkom ove školske godine u našem gradu. Prijavio se je već lijepi broj daka, a bilo bi još nekoliko praznih mjesta. Prijave se obavljaju u biskupskoj kuriji.

Lijepa lovina. Ovih dana uhvatili su zatonski ribari jednu partiju tuna, koja iznenađuje, kako vremenom

kada su tune uhvaćene, tako veličinom uhvaćene tune. Ovo vrijeme rijetko je kada i vidjeti tonu, a k tomu je svaka težila preko 100 kg.

Povratak orlova i orlica. U ponedjeljak sa parobrodom „Kosovo“ preko Bakra povratila se zadnja skupina učesnika zagrebačkog euh. i ljubljanskog katoličkog kongresa iz našega grada, i to baš naši Orlovi i Orlice podvodstvom vč. Radića po prvi put u svojim odorama, koje su se svima građanima jako sviđele. Na obali su ih dočekali i srdačno pozdravili članovi i članice mješinih kat. društava.

Učesnici inženirskog kongresa bili su u petak na prolasku kroz naš grad za kongres u Splitu. Na obali su bili dočekani od općinskog odbora i počašćeni. Žalosan je i sramota od Sekcije inženirskog udruženja u Splitu, koja prigodom ovog kongresa iz razne izlete u splitsku okolicu, nije stavila u program posjet Šibenika i električnih centrala na Krki, te ostale industrije u Šibeniku.

Veselo lice našeg grada. U srijedu po podne pronijela se je gradom vijest, da je Nj. Vel. Kraljica povila prijestolonasljednika. Građanstvo u kratko vrijeme, ne čekajući potvrdu te radosne vijesti okitilo svoje kuće, i naš je grad bio u svečanom raspoloženju. Kada je sutradan vijest o ovom radosnom događaju bila potvrđena, ovo je veselje bilo na vrhuncu. Topovi su pucali, a zvona slavila po svim crkvama. Na večer je glazba obilazila gradom, a sutra dan, u petak bilo je svečano blagodarenje u stolnoj katoličkoj i pravoslavnoj crkvi.

Jadranska Straža. Izašao je 8. broj ove lijepe i ukusne revije sa biranim sadržajem i zgodnim slikama. Naredni će broj biti posvećen danima mornarične slave u Splitu,

Obznana. Poreska Vlast u Šibeniku javlja, da je dovršen razrez na poslovni promet za god. 1923. za II. i III. skupina osim za one, koji premašuju 360.000. godišnje prometa. Posebni se nalazi isplate ne će izdavati, te se upozoruje interesente, da pogledaju razrezni iskaz, koji se nalazi izložen kod Porezne vlasti i poreznog ureda, u svom interesu, budući je rok utoka do konca rujna ov. god.

Povišica taksa u brijačnicama. Primamo iz građanskih krugova dopis u kojem se ističe nerazumljivo vladanje gg. brijača, da povisuju takse u svojim poslovnicama i povećavaju rad svojim radnicima, dok im niiti helera ne povisu plaće, a u trgovinama, kao kruhu i drugim živčnim namirnicama cijene padaju. Pita se gradanstvo, kako nadležna vlast može ovaj postupak brijača mirno gledati, dok se drugi obrtnici za svako i najmanje prekoračenje cijena progone i teško globe. Svakako bi i sami brijači bolji posao učinili, da imaju malo obzira na prilike, u kojima se nalazimo, a ne da misle, komu je teško platiti, neka nosi bradu.

Dr. Aleksandar Doršner specijalista za bolesti uha, nosa i grla povratio se je u Split te ordinira od 10—12 i od 17—19. u svojoj ambulanci „Klajčeva poljana“.

INGER šivači strojevi

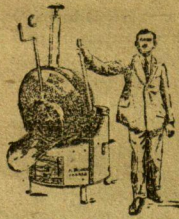
— na cijelom svijetu poznati su kao najbolji. —

Podružnice i zastupstva u svim mjestima.

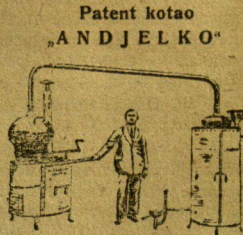
Centrala za državu S. H. S. Zagreb, Marulićeva ul. br. 5. II. kat.
Filijala Šibenik, Široka ulica.

Tvornica kotlova (kazana) i bakrene robe
M. ZAGORAC - ZAGREB ILICA 182.

„Izvrnut“

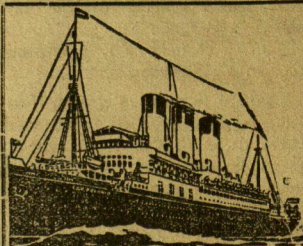

Preporuča kotao vlastitog izuma na iskretanje sa vrlo praktičnim hladnikom. — Narочito je prikladan za šljivu, vinski drop, borovicu i grožđe, jer se u času isprazni.

Patent kotao „ANDJELKO“

Cijenike, nacрте i objašnjenja šalje na zahtjev besplatno.

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem 1. II. i III. razreda — odlaze:

9. augusta	„CAP NORTE“
23. „	„ESPANA“
24. „	„TUCUMAN“
13. septembra	„CAP POLONIO“
17. „	„LA CORUNA“
31. „	„MADEIRA“
4. oktobra	„ANTONIO DELFINO“
11. „	„VIGO“
18. „	„BILBAO“
25. „	„CAP NORTE“
31. „	„VILLAGRACIA“
15. novembra	„CAP POLONIO“
17. „	„ESPANA“
13. decembra	„LA CORUNA“

IZ HAMBURGA
za Argentinu, Braziliju i Uruguay.
Sve obavjesti daje dragovoljno i besplatno
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.
Zastupstva: Beograd, Balkanska 49.
Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

Krumpir-Fažol

kranjski najbolji, kao i sve druge zemaljske proizvode dobavlja najjeftinije poznata kranjska firma

Fr. Gorjane et Cie, Hranj.

PAPIRNICI

GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica.

Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne škole.

Igračke za djecu.

Posluga brza i solidna.

Cijene umjerene!

RATAR D. D.

Veletrgovina gospodarskim potrepštinama i proizvodima
Z a g r e b

PODRUŽNICA: SUŠAK

Tvornička ulica broj 15.

Telefon 14-59

Interurban 15.

Brzovjani naslov: „RATAR-SUŠAK“

dobavlja sa svog skladišta na

Sušaku, Bakru najpovoljnije:

BRAŠNA, ŽITARICE, KOLONIJALNU ROBU, 16% SUPERFOSTAT, 18% THOMASOVU DROZGU, 40-42% KALIJEVU SOL, 12-15% KAINIT I VAPNENI DUŠIK.

DROGERIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala -- Cvikera.

završuje svaku izradbu po ukul. Ispočetnom propisju

Primaju se popravci.

Prodaje se: 5 željeznih šina i željezne stubište na zavoj sa 13 stepenica. Obratiti se Biskupskoj Kuriji u Šibeniku.

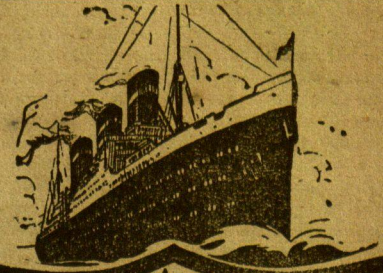
CUNARD LINE

Najbrži parobrodi svijeta. Izravni putnički tovarni i expres saobraćaj od Hamburga i Cherbourga za Ameriku i Kanadu

4 dimjaka, 5 1/2 dana. Vlastite kabine za putnike III. razreda. Putnike prate iskusni činovnici do luke ukrcanja, te im putem pruže u svakom pogledu dragovoljno svaku pomoć. Uputstva daje: Cunard Line.

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju: **Jugoslavenska banka d. d. Zagreb** B-cesta 33. kao i naša Agencija zastupnik Josip Jadronja - Šibenik Brzovjani naslov: „Cunard Line“ Šibenik.

Najuspješnije se oglašuje u „Narodnoj Straži“!

Parobrod „LEVIATHAN“

59956 Br. Reg. tona
Najmoderniji, najveći i najluksurniji oceanski parobrod. Najveći napori znanosti, snage kapitala i pronalaznog duha utjelovljeni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisposobiva udobnost u svim razredima.

„Prva vožnja“ u New York na 7. augusta, 1923, zatim 28. augusta 18. septembra, 8. oktobra, 29. oktobra itd. svaki treći tjedan utorkom iz Southamptona — Cherbourga. — Sve pobliže kroz dole naznačene adrese.—

BREMEN — NEW YORK

izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Nenadkriljivi na udobnosti, čistoći i izvrstnoj opskrbi. — Brzi i sigurni brodovi.
„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“
Zahtjevacite pobliže upute i plovidbenu listinu broj 234.
Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

Budimo novovjekni apostoli - širitelji katoličke štampe!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov Gospobanka.
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Đakovo,

Maribor,

Sarajevo,

Sombor,

Split.

Ispostava: Bled.

Afilijacije:

Sveopća zanatlijska banka d. d. u Zagrebu i njena podružnica u Karlovcu te Gospodarska banka d. d. u Novom Sadu.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.